

Kätevä tekee pajusta vaikka lohikäärmeen pesän

Tuohitussa pistettiin pellonreunan pusikot porukalla uuteen käyttöön

- Hei, miten ihana siitä tuli, katsokaa muutkin!
Tuohikodossa annettiin lauantaina tunnustusta kaikkien tekemisille, reilusti ja aiheesta.
Ihanaksi tuomaroitu juttu oli Milja Eklundin koivunvarvuista taituroima pesä.

- Taitaa tulla harakanpesä vaan, hän hymyi.
Toisin kävi, pesään löytyi koristeeksi kassin kätköistä muutama keltainen muna ja sitä myötä muuttuivat veikkailut pesän asukistakin.

- Eivätkö nämä ole viiriäisenmunia, Eklund myhäili.
- Ja nyt sitten tehdään kranssi äidin oveen.

Tuohikodossa oli koko lauantaiapäivän ajan tekemisen meininkiä. Tuohitun kyläyhdistyksen paju- ja risukurssi veti käytännössä talon täyteen innokkaita askartelijoita.

Ja valmista syntyi: pientä käyttötavaraa kuten pannunalusia, monenlaisia koristeita ja punottuja, korkeita kukkatukia joille mietittiin jo monenlaista käyttöä: niitä pitkin saa toisaalta kasvamaan kukat, talvella niiden ympäri voi kietoa valot.

- Jos on yhtään tehnyt käsitöitä, niin se helpottaa tässäkin paljon, tuumi kurssilaisia ohjannut Minna Poso.
Etenkin pienten koivunoksien kanssa on helppo aloittaa.

- Ei siinä tarvitse kuin ottaa risukimppu käteen ja alkaa kiertää, hän kärjistää.

Pajutöiden teko on lähiaskartelua parhaimmillaan, raaka-aine löytyy parhaimmillaan oman pihan perältä. Lisäksi tarvitaan tietysti idea siitä, mitä lähdetään tekemään. Idean voi tietysti lainata vaikka alan kirjoista, joita oli lauantaina auki pöydillä siellä täällä.

Kalasaket tai sivuleikkurit, puukko ja rautalankavyöhyt kuuluvat nekin tarpeelliseen varustukseen.

Juuri tässä vaiheessa kevättä paju on parhaimmillaan otettavaksi askartelukäyttöön, mutta ihan mikä vaan ei käy.

- Pajusilmä kehittyä ajan kanssa, vakuutti Seija Kaunisto.

Hän oli houkutellut seurakseen kurssille miniänsä Sanna Sallisen, joka oli myös saanut käydä ennen kurssia pajukoissa materiaalia hakemassa toisen ja kolmannenkin kerran.

- Vasta silloin löytyi hyväksyttyä laatua, hän nauroi.
- Niin, mutta suoraa sen vaan on oltava, muistutti Kaunisto edelleen pilke silmäkulmassa.

Niin, suoraa ja norjaa.

Kaksikko antoi mielikuvituksensa lentää sen suhteen, mitä syntymässä oli. Seija Kaunisto on nimittäin tehnyt käsillään monenlaista, niin myös savesta lohikäärmeen joka vartioi miniän pihaa.

- Tästähän voisi tulla sille kotipesä, mietti Sanna Sallinen vielä keskeneräisestä työstään.

- Jos se vaan tänne mahtuu.

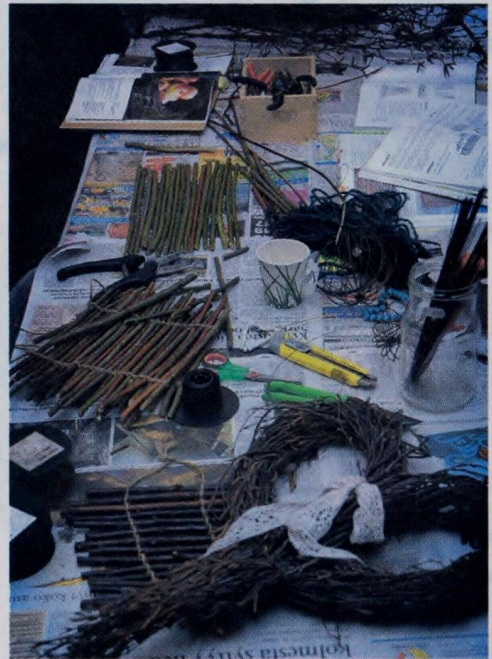
Välillä tarvitsi apua itse kukin, kaksi kättä ei aina riitä.

- Kyllä tässä voimaa saa käyttäjä, ja aamulla vasta ovatkin hartiat jumissa, myönsi Minna Poso.

Kyytien puute askarruttaa

Käsien tehdessä omaa työtään oli aikaa miettiä myös sitä, mitä Tuohittuun kuuluu.

Kyläyhdistys on hyvässä vedossa ja suunnitteilla on monenmoista. Yhdistys on hakenut muun muassa Leader-rahaa Tuohikodon varustuksen kohentamiseen: ostoslistalla ovat niin videotykki, uusi hella kuin paremmat av-laitteetkin. Kaupungin avustusta on anottu wlan-laitteiston ostamiseksi. Tarkoituksena on saada

Pajutöiden tekijän työkalut kulkevat melkein pä housuntaskussa.

talosta entistä parempi tila esimerkiksi kurssien pitämiseen. Mietinnässä on tulevaisuudessa muun muassa kurssi, jolla opetetaan ikäihmisille nettiasiointia kuten verkkopankin käyttöä.

Myöhemmin tässä kuussa tulee helmikorukurssi ja lisäksi on pohdittu esimerkiksi vaali-iltaa syksyn kuntavaalien alle. Kesällä tehdään kyläyhdistyksen talkoissa polttopuita.

Julkisen liikenteen vaatimattomuus kismittää. Lauantaina ihmeteltiin esimerkiksi sitä, että asiointiliikenteen myötä pääsee Perniön kirkolle vain varsin pikaisen kauppareissun ajaksi.

- Siellä olisi kuitenkin hyvä kirjastokin missä joku voisi haluta käydä. Samalla ehtisi vähän nähdä tuttuja, mikä on äärettömän tärkeää, kyläyhdistyksen sihteeri Marja Kyrölä muistuttaa.

Yksi ihmetyksen aihe oli se, miksi eivät esimerkiksi ikäihmiset ja koululaiset voisi kulkea samoissa autoissa.

Kaikki eivät tosin Tuohitusta Perniössä asioillaan käy.

- Täällä ollaan ehkä vähän enemmän salolaisia, miettii Tuohittuun kahdeksan vuotta sitten Espoosta muuttanut Katri Valde.

Hän käy tätä nykyä töissä Halikossa ja Salo on sopivasti matkan varrella. Tuohittu on asuinpaikkana rakas.

- Täällä asutaan jos ei tule ehdoton pakko muuttaa pois, vakuuttaa Valde.

Tarina perheen päätyemisestä maalaismaisemiin on se tuttu: oman talon ja tilaa sai samalla rahalla jolla ei pääkaupunkiseudulta saa juuri mitään. Katri Valden mieskin sai töitä Salosta.

Salosta löytyy valtaosa päivittäin tarvittavista palveluista ja moottoritielle on lyhyt matka: jos mieli tekee isompaan kaupunkiin käymään, on Turkuun ja Helsinkiin lähes samanmittainen ajo.

Kohtuullinen matka palveluiden pariin, rauha, avaruus, luonto ja hyvät naapurit nousevat hyvistä puolista ykköseksi.

Nyt jo naurattaa muistella ensimmäistä taloon syyspakkasilla eksynyttä hiirtä, joka oli kaupunkilaisille uusi tuttavuus eikä ihan mieluista sellainen.

aku.poutanen@perniönseudunlehti.fi

Pesä munineen, pääsiäisviikkoon sopiva.

Minna Poso opasti Seija Kaunistoa ja Sanna Sallista seuraavaan työvaiheeseen.

Tuohikodossa syntyi lauantain aikana paljon valmista. Välillä haettiin kirjoista uusia ideoita.

Tuohikoto varustellaan kokous- ja koulutustilaksi

Tuohitun kyläyhdistys haluaa entiselle koululle, Tuohikodolle lisää käyttäjiä, omalta kylältä ja muualta.

Talon varustelua kohennetaan EU-rahalla.

Sunnuntain kyläkokouksen kahvit keitettiin jouudella keittimellä.

–Tulossa on uusi hella, tietokone ja videotykki, luetteli kokouksessa puhetta johtanut kyläyhdistyksen sihteeri Marja Kyrölä.

Tietokone tulee myös tuohittulaisten käyttöön.

Tuohikotoa pyritään vuokraamaan enemmän kokous- ja koulutuspaikaksi.

–Silloin pitää olla kaikki kunnossa, sanoi Kyrölä.

Vuokratuloja tarvitaan talon ylläpitoon.

Kyläkokouksessa linjattiin tulevaa. Syksymmäksi on kaavailtu kyselytilaisuutta kunnallisvalieliohjoille.

Kesällä osallistutaan Kisko-Triathlonin järjestämiseen.

– Juottoasema on tässä, vapaaehtoisia tarvitaan.

Lisäksi väkeä tarvitaan opastamaan kilpailijoita.

Liikenne kiukuttaa edelleen

Kaupunginvaltuutetut Eeva Koskinen (vih) ja Elina Suonio-Peltosalo (kok) olivat kertomassa kaupungin asioista Tuohitun kyläkokouksessa.

Tuohituksa seurataan kaupungin taloustilannetta yhtä kauhuissaan kuin muuallakin, vaikka uhanalaisia palveluja kylällä ei juuri ole.

Tuohittulaisia kiukuttaa erityisesti ostoliikenteen leikkaus, lukiolaiset ja kauppareissulaiset ovat jäämässä ilman kyytiä Perniöön. Autottomat eivät pääse sen paremmin Saloon.

–Sille varmasti tehdään jotain,

lupasi Elina Suonio-Peltosalo.

–Koko valtuusto on sitä mieltä, että sen pitää jatkua.

Kyytiasiaassa painaa pieni huoli Perniön lukion tulevaisuudesta, vaikka sen on luvattu säilyvän.

Tilaa ei Salossa ole.

Salon lukioon otettiin kolmekymmentä oppilasta yli paikkojen, tiesi Eeva Koskinen.

–Miksi rehtori otti ne?

Elina Suonio-Peltosaloa surettaa aluetoimikuntien kohtalo, joka sekin on vaakalaudalla.

– Johtoporras ei arvosta sitä työtä, niin kuin me.

Eeva Koskinen mielestä on väärin, etteivät aluetoimikuntien kokoukset ole avoimia.

– Aito kuntalaisten kuuleminen on haaste.

– Salossa ei vielä kukaan osata arvostaa maaseutua, tiivistä Eeva Koskinen.

– Alun paperit vihreästä kaupungista olivat ihan höpön höpöä.

Kisko Triathlon valmistautuu jo ensi vuoden juhlakisoihin

—Olemme uudistaneet kilpailua niin, että perusmatka pyöräillään tänä vuonna yhdellä pidemmällä kierroksella kahden lyhyen sijaan, kertoo Kisko Triathlonin viestintävas-
taava Jouko Jokinen.

Tämän vuoden kisat ovat Jo-
kisen mukaan valmistautumista
ensi kesän juhlakisoja vasten,
jolloin Kisko Triathlon täyttää
30 vuotta.

Näin se on vanhin yhtäjaksoi-
sesti järjestetty kilpailu lajiaan
Suomessa.

Paikalle odotetaan ennätys-
määrää osallistujia.

—Testaamme tänä vuonna
kaikkia mahdollisia asioita,
minkä kanssa on ilmennyt
ongelmia menneinä vuosina.
Pyrimme minimoimaan yllä-
tykset, jotta ensi kesän juhla-
kisat menisivät hienosti, kertoo
Jokinen.

Vetovastuu on Kiskon Kisko-
jilla yhteistyössä Kiskon Va-
paapalokunnan kanssa.

Kisojen paisumisen myötä
järjestäjiä on viime vuosina
pyydetty mukaan myös kyläyh-
distysten kautta.

—Esimerkiksi jo toimitsijoita
on kilpailussa noin 70, joten

apuvoimia on tarvittu lisää,
kertoo Jokinen.

Ilmoittautumisessa on tänä
vuonna otettu ensimmäistä ker-
taa käyttöön porrastaminen.

—Aloitimme käytännön, jotta
kilpailijat huomaisivat ilmoit-
tautua ajallaan erityisesti ensi
vuonna.

—Tänä vuonna emme odo-
ta kilpailijoiden vielä täysin
heräävän uuteen järjestelyyn,
joten lopullista osallistujamää-
rää tänä kesänä on vielä vaikea
arvioida, huomauttaa Jokinen.

Tämän vuoden kisoihin on
ilmoittautunut tähän mennessä

reilu viisikymmentä kilpailijaa.
Viimevuosien osallistujamäärä
on ollut kahdensadanviiden-
kymmenen ja kolmensadan
välillä. Samaa odotetaan tältä
vuodelta.

Ensimmäinen ilmoittautumis-
jakso päättyi 18.5.

Parhaillaan toisessa ilmoit-
tautumisjaksossa kilpailuun voi
ilmoittautua aina 20. kesäkuuta
asti.

Tämän jälkeen mukaan pää-
see jälki-ilmoittautumisella.

Kisa järjestetään Kiskon kir-
konkylän uimarannassa 7. hei-
näkuuta kello 12 alkaen.

URHEILU

Juttuvinkit, tulokset:
p. (02) 735 2301
toimitus@perniönseudunlehti.fi

Kisko-Triathlon piipahti myös Tuohitussa ja juodakin piti. Tällä kerralla lipsahti Marja Kyrölään tarjoama muki ohi kädestä.

Kisko-Triathlonissa olivat juomatkin vauhdissa

–Juoskaa mukana, niin onnistuu paremmin, kehotti yksi pyöräilijä juomaa tarjonnutta huoltajaa Kisko-Triathlonin pyöräilyosuuden kääntopaikalla.

Tuohitun kyläyhdistyksellä ei ollut aiempaa kokemusta juoman tarjoilusta täydessä vauhdissa. Niinpä alussa juomat päätyivät useimmin tielle kuin kilpailijan mahaan.

Loppua kohti tekniikka parani

juomien löytäessä kilpailijan käden ja suuhun asti yhä paremmin.

Tuohitun kyläyhdistys järjesti juomahuollon lisäksi myös liikenteenohjausta pyöräilyn kääntopaikalla.

–Tämä homma tuli meille aluetoimikunnan kautta, sillä minä ja Kiskon Kiskojen Timo Virtanen olemme molemmat siinä mukana, kertoi Marja Kyrölä.

Juomat ja varusteet tulivat Kisko-Triathlonin puolesta.

–Kameratkin otimme mukaan, jos vaikka Alexander Stubb olisi tänäkin vuonna täällä, naurahti Katri Valde.

–Hänen pitää sitten pysähtyä hetkeksi ja hymyillä...

Stubb ei kuitenkaan ollut tällä kertaa mukana, vaan hän taittoi sunnuntaina Saksassa täyspitkän triathlonin omalla ennätysajallaan.

Kisko-Triathlonin tuloksia:

Miehet: 1/4 –matka: 1. Arto Lindholm, Turun Urheiluseura 2.03,41 2. Ole Halonen, Triathlon-Team Kotka 2.07,48

3. Janne Pihlajamäki 2.10,10 4. Heikki Vähä-Ypö, Tre Tri 2.11,29 5. Ola Lindqvist HET 2.14,46.

Miehet: 1/8 –matka: 1. Thomas Darby 56.23 2. Henrik Göesch 58.15 3. Mika Luoto 59.12.

Naiset: 1/4 –matka: 1. Maria Söderström, HkiTri 2.21,16 2.

Suvi Tiainen 2.25,30 3. Anni Antikainen, Triathlonteam 226, 2.31,53 4. Susanna Asp, TuUL 2.42,14 5. Katja Mitrunen, Stamina TC, 2.44,23.

Naiset: 1/8 –matka: 1. Maria Ahala 1.09,43 2. Sari Stenholm 1.11,41 3. Mirka Tepponen 1.13,57.

Lisää kuvia triathlonista

Ensin pystytettiin kyltit kilpailijoita varten, sitten harjattiin käännotpaikka puhtaaksi ja laitettiin renkaat merkiksi.

Juomat piti laittaa valmiiksi, paikalle ehätti myös toimittaja Perniönseudun Lehestä.

Mukaan tarvittiin liikenteenohjaajia, hoitaja mahdollisia vahinkoja varten sekä roskien kerääjä.

Ensimmäisiä kilpailijoita odotellessa.

Kilpailu ohi ja roskat kerättyinä!

Lopuksi nyyttikestit talkoolaisille – tarjolla oli monenmoista herkkua.

Naarjärven elämää koottu kansien väliin kivikaudesta lähtien

SSS | JAANA PAKARINEN
jaana.pakarinen@sss.fi

– Ilman yhdistystä järvi olisi huomattavasti likaisempi ja ruohottuvampi, toteavat Naarjärven suojeluyhdistyksen entinen ja tuore puheenjohtaja.

Hanna-Maija Saarimaa on toiminut tehtävässä vasta kolme päivää, sitä ennen toimessa oli seitsemän vuoden ajan **Pirjo Laakso**.

Ennen järvessä pestiin niin matot, pyykit kuin hevoset. Naarjärven suojeluyhdistys perustettiin vuonna 1972 valvomaan järven kuntoa.

– Yhdistystä perustamassa oli muun muassa **Torsti Luntama**, joka yhä tarttuu aktiivisesti järvellä havaittuihin epäkohtiin, kertoo Laakso.

Kirjaa puuhattu kuusi vuotta

Yhdistys oli lounaisen Suomen ensimmäinen pienen järven suojeluyhdistys.

– Tuolloin oli harvinaista, että suojeltiin järveä, jossa ei sinänsä ollut mitään vakavaa ongelmaa, toteaa Laakso.

Naarjärven suojeluyhdistyksen 40-vuotista taivalta juhliittiin Ylikulman Yhteistalolla viikko sitten.

– Juhlaan osallistui noin 120 henkilöä. Määrä kertoo vesien-suojelun arvostuksesta Naarjärven käyttäjien keskuudessa, pohtii Laakso.

Juhlien yhteydessä yhdistykseltä ilmestyi Naarjärven historiasta ja nykyisyydestä kertova, **Tapio Ayräväisen** toimittama kirja ”Mennä järvelle! – Nautitaan Naarjärvestä”.

Kirjaa on puuhattu vuodesta 2006 saakka, mutta varsinainen työ alkoi vuonna 2009. Teoksessa on kartoitettu elämää Naarjärvellä kivikaudesta saakka ja kerrottu niin aikaisemmista asukkaista kuin nykyisistä mökkiläisistä.

– Mökkiläiset ovat olleet kiin-

Naarjärven suojeluyhdistyksen tuore puheenjohtaja Hanna-Maija Saarimaa sekä entinen puheenjohtaja Pirjo Laakso tutkivat Naarjärven rannalla juuri julkaistua Naarjärvi-kirjaa.

nostuneita kirjasta, ja sitä voi ostaa esimerkiksi Muurlan Wanhanaajan markkinoilta, kertoo Saarimaa.

Järvensuojelua isältä tyttärelle

Kiinnostus Naarjärven suojelua kohtaan on tullut Laaksolle ja Saarimaille molemmille isien perintönä. Laakson kotipaikka on puolentoista kilometrin päässä Naarjärvestä ja Saarimaan suvun mökki sijaitsee aivan rannalla.

– Isämme ja perheemme ovat olleet suojeluyhdistyksessä mukana melkein perustamisesta lähtien. Meille oli itses-tään selvyyttä, että jatkamme tätä.

Naarjärvi on ollut molemmille tärkeä paikka jo lapsena.

– Tuossakin kuvassa olen äidin vatsassa, Saarimaa osoittaa Naarjärvi-kirjan mustavalkokuvaa, jossa hänen perheensä on veneilemässä Naarjärven 1950-luvulla.

Yhdistyksessä on 130 jäsentä ja siihen kuuluu 83 prosenttia

kaikista Naarjärven rannalla sijaitsevien mökkien asukkaista.

– Toiveemme on, että mukaan saataisiin 90 prosenttia, ja myös seuraavat sukupolvet jatkaisivat järvensuojelutyötä, toteaa Laakso.

Ohjeistusta ja kaislanniittoa

Konkreettista suojelutoimintaa yhdistyksellä on vuosittainen kaislanniitto. Yhdistystä pyydetään myös jatkuvasti otta-

maan kantaa moniin järveen liittyviin asioihin.

– Vuosikymmenten ajan alueen kuuma peruna on ollut vedenkorkeus, kertoo Laakso.

Vuonna 2004 yhdistys rakensi uuden padon Naarjärveen, ja tämän jälkeen kevään tulva-huippuja ei ole ollut.

Suojeluyhdistyksen pääasiallista työtä on informaation jakaminen ja asennekasvatus.

– Järven herkkää ekosysteemiä ei tule turhaan kuormittaa ja vesien suojelu pitää virkistyskäytössäkin huomioida, ker-

too Laakso.

Naarjärvi-kirjasta löytyy 40 vuoden takaiset ensimmäiset Naarjärven suojeluohjeet rannankäyttäjälle, jotka yhdistys allekirjoittaa yhä. Ohjeissa opastetaan muun muassa pesemään pyykit ja matot muualla kuin järvessä ja välttämään turhaa ajoa moottoriveineellä.

– Ei ole montaa vuotta siitä kun järveen mentiin uimaan sampoo päässä tai pestiin matot laiturilla, huomauttaa Saarimaa.

Lantakärryn pesu oli liikaa

Naarjärven vaiheet kirjassa kivikaudelta sähköperämoottoriin

Lantakärryn pesu järvessä oli 1970 luvun alussa liikaa Naarjärven mökkiläiselle.

”Jotain on tehtävä” ajatuksesta syntyi Naarjärven suojeluyhdistys.

Kesäkuussa 1972 yhdistys syntyi ja saman tien laadittiin rannankäyttäjän ohjeet.

–Meidän seinään ne kiinnitettiin heti nastoilla, muistelee Hanna-Maija Saarimaa.

Saarimaa on sunnuntaina yhdistyksen 40-vuotisjuhlassa julkistettavan Naarjärven vaiheista kivikaudelta tähän päivään kertovan kirjan puuhaihmisistä.

Rannankäyttäjän ohjeet sivuavat tätä päivää. Niissä kehoitettiin muun muassa imeyttämään pesu- ja muut vedet maahan mahdollisimman kaukana vesirajasta.

Kirjaa ovat työstäneet Saarimaan lisäksi puheenjohtaja Pirjo Laakso ja varapuheenjohtaja Pekka Salomaa.

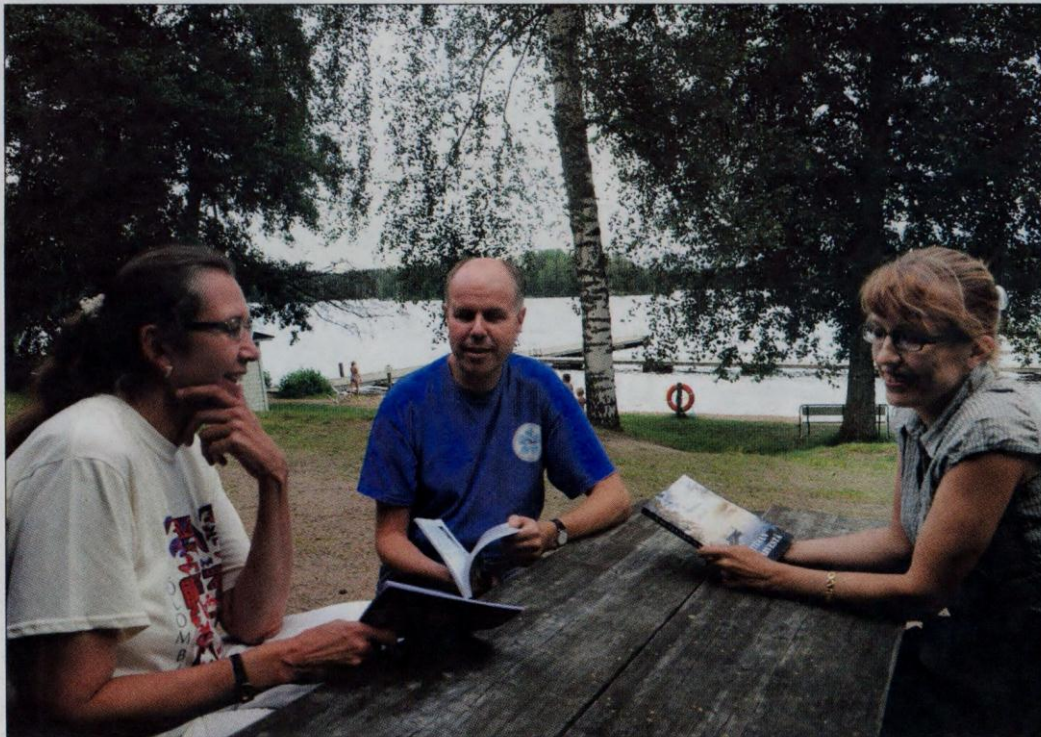
Ajatusten kirjasta heitti viisi vuotta sitten Ari Sirkkiä.

–Alkuun ihmeteltiin, miksi puhdasvetiselle järvelle perustettiin suojeluyhdistys, kertoo Pirjo Laakso.

–Täällä ajettiin järvellä kesät talvet, kesällä pikaliippareilla ja pestiin kaikkea mahdollista, jatkaa Saarimaa.

Lantakärri oli se viimeinen tikki.

Samoihin aikoihin muuallakin oli perustettu suojeluyhdistyksiä.

Naarjärvi-kirjan kanssa puurtaneet Hanna-Maija Saarimaa, Pekka Salomaa ja Pirjo Laakso ovat olleet lapsesta saakka tekemisissä järven kanssa.

Kirja kertoo myös elämästä rannoilla

Salomaan on ehtinyt kirjan kertaalleen lukea.

–Monta asiaa olen löytänyt, että noin se menikin.

Saarimaalle kirja on valaissut kylänrajoja.

–Katselen maisemaa jo ihan uudella tavalla.

Järvi on kahden entisen kunnan, Kiskon ja Perniön alueella, mutta rantaan ulottuu useampi kylä.

Naarjärvi on korkealla, nelisenkymmentä metriä ylempänä kuin esimerkiksi Kiskon Kirkkojärvi. Ylhäällä oleva vesi tiesi vesivoimaa ja vesivoima vesiriitoja.

Riidat eivät olleet ankaria, mutta pitkäkestoisia, kertoo Salomaa.

Naarjärvenojasta ottivat käyttövetä vesiyhdistykset ja alempana vettä käytti Haaron mylly. Veden käyttäjät halusivat varastoida vettä järveen, pohjoispään viljelijät laskea sitä pois pelloil-

ta. Myöhemmin pohjoispään mökkiläiset halusivat pintaa alas, etteivät ajan tapaan vesirajaan rakennetut mökit kastele jalkojaan. Lopullisesti vedenkorkeuden vaihteluista päästiin 2004, kun Naarjärvenojan luusuaan valmistui pohjapato.

–Enää ei tule tulvahuippuja, huomauttaa Pirjo Laakso.

Naarjärvi on mökkijärvi, rannoilla on 153 mökkiä, mutta aina rannoilla ei ole huilattu.

–Miilunpolto oli aikanaan tärkeä elinkeino, hiili myytiin

Teijon ja Kosken ruukkeihin.

Helsinkiläisten lomapaikka

–Pohjoispäässä oli saha ja Wahlströmin pensionaatti, kertoo Hanna-Maija Saarimaa.

Pensionaattiin tultiin pääkaupunkiseudulta koko kesäksi ja paikallisilla ihmisillä riitti katseltavaa, kun vieraat soutelivat hienosti pukeutuneena järvellä.

Wahlström oli kauppamies ja pula-aikaan salolaisten suosi-

ossa. Tiskin alta löytyi voita ja muita herkkuja.

Pensionaatin paikalla on nyt Naarila. Toisen pensionaatin rakentamisen sota katkaisi, eikä se noussut koskaan sokkelia korkeammalle.

Pohjoispäätä asuttivat lähitilojen torpparit. Torpat ovat muuttuneet vapaa-ajan asunnoiksi ja kolmessa asuu vielä torpparien jälkeläisiä.

Kirjassa ei paljasteta kuka missäkin viettää vapaa-aikaansa.

–Nimien kertominen loppuu toiseen maailmansotaan.

Järvellä puhutaan mökeistä, vaikka ne ovat hyvää vauhtia muuttumassa vapaa-ajan asunnoiksi. Sähkö puuttuu vain vajalta viidennekseltä ja saaresta kokonaan.

Kuka oli Benjamin?

Kirjaan valittavaksi löytyi lopulta nelisensataa valokuvaa, työtä ja vapaa-aikaa järvellä ja rannoilla. Ennen ihmiset keräytyivät yhteen viettämään iltaa rannalla, nyt mennään mökille.

–Sen ymmärtää, kun on yksitoista kuukautta ihmisten kanssa tekemisissä, he puursivat täällä yksin mökeissään.

Yhden arvoituksen kirja jätti: mistä on Benjamin –lahti saanut nimensä.

Kirjan on toimittanut Tapio Äyräväinen ja taloudellisesti ovat auttaneet Perniön Kotiseutuyhdistys, Varsinais-Suomen rahasto, kaupunki ja yksityiset tukijat.

Puheenjohtaja kantaa huolta huomisesta, kuinka seuraava sukupolvi saadaan mukaan toimintaan ja sitoutumaan huolenpitoon järvestä. Mökeillä on menossa sukupolvenvaihdos.

–Mitä sitten tuo tuleksaan ilmastomuutos ja muu, miettii Laakso.

Puheenjohtaja näkee yhdistyksen onnistuneen työssään.

–Meillä ei ole määräysvaltaa, asennekasvatuksella olemme onnistuneet kohtuu koh-tuuhyvin.

Siitä kertoo muun muassa, ettei järvellä pöristellä perämootoreilla. Vain sairimökkiläiset käyttävät moottoria.

Suojeluyhdistys juhlii Ylikulman yhteistalossa ensi sunnuntaina illansuussa. Kirjan julkistamisen jälkeen sitä saa ostaa yhdistyksen johtokunnan jäseniltä ja Perniönseudun Lehden toimituksesta.

Seppo Saarikosken
seinäreliefin paljastustilaisuus
11.8.2012 klo 14.00. Kivilinnantie 11, Perniön Ylikulma.
Tervetuloa!

Ruostumaton teräs taipuu taiteeksi

SSS | EEVA LEHTINEN

Perniöläinen taidemaalari ja kuvanveistäjä **Seppo Saarikoski** paljastaa lauantaina ensimmäisen tekemänsä seinäreliefin Ylikulmalla. Ruostumattomasta teräksestä tehty reliefi tulee koristamaan Kivilinnantien varrella sijaitsevan verstaan seinää. Taiteilija ei vielä halua paljastaa veistosta, mutta hän kertoo sen kuvaavan modernilla tavalla menneitä aikoja Perniössä.

Ruostumaton teräs on Saarikoskelle tärkeä materiaali. Hän on työstänyt sitä koko ikänsä.

– Ruostumaton teräs on minun spesiaalialaani, ja rakastan sitä materiaalina, Saarikoski kertoo.

SIVU 4

Ruostumattomasta teräksestä tehty reliefi tulee koristamaan taiteilija Seppo Saarikosken takana näkyvän verstaan seinää.

SSS/ Minna Määttänen

Rakkaudesta teräkseen

Seppo Saarikoski paljastaa lauantaina Perniön Ylikulmalla seinäreliefin.

SSS | EEVA LEHTINEN
eeva.lehtinen@ss.fi

Perniöläinen taiteilija **Seppo Saarikoski** on tammikuusta asti valmistanut verstaallaan seinäreliefiä. Iso teräksinen reliefi paljastetaan ihmisille lauantaina. Saarikoski kiinnittää työnsä verstaansa ulkoseinään Kivilinnantien varten kaikkien ihailtavaksi.

– Tämän täytyy olla oikeaa korkeakulttuuria, sillä reliefi ripustetaan korkealle seinälle, Saarikoski naurattaa.

Saarikoski sai idean reliefiinsä vuonna 1983 tekemästään taulusta. Hän ei vielä halua paljastaa reliefiä, mutta valaisee kuitenkin, mistä veistos kertoo.

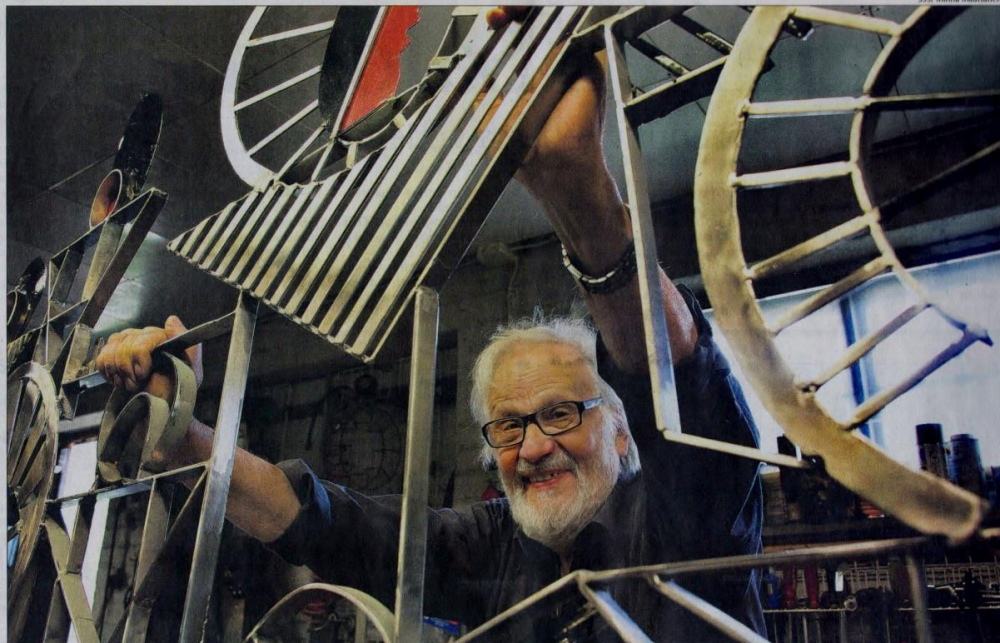
– Kuvaan työssä modernilla tavalla menneitä aikoja ja aatelmien sekä sukujen valtaistelua Perniössä. Veistos kuvaa riitaisia aikoja, jolloin solidaarisuus puuttui. Reliefi on aika mahtipontinen, ja jokainen saa tulkita sitä omalla tavallaan.

Ruostumaton teräs
taipuu taiteeksi

Saarikoski asuu vaimonsa **Essin** kanssa vanhassa kaupassa Ylikulmalla. Asuintilojen lisäksi rakennuksessa sijaitsee myös galleria. Galleriassa on esillä Saarikosken maalauksia ja ruostumattomasta teräksestä tehtyjä veistoksia. Ruostumaton teräs onkin taiteilijalle tärkeä materiaali.

– Olen ensimmäisiä taiteilijoita Suomessa, jotka alkoivat tehdä taidetta ruostumattomasta teräksestä. Olen työstänyt sitä materiaalia koko elämäni ja olen aika mestari sen kanssa.

– Ruostumatonta terästä ei voi työstää pelkillä käsillä, jo-

Taiteilija Seppo Saarikoski ei halua vielä paljastaa tekemänsä reliefiä kokonaan.

ten minulla on täällä monenlaisia työkaluja. Ruostumaton teräs ei ole helppo työstettävä, mutta rakastan sitä materiaalia.

Ideoita uusiin teräsveistoksiin taiteilijalle on useita. Paperille tehtyjä luonnoksia löytyy kymmeniä eri puolelta taloa ja verstaasta.

– Kaikki paikat ovat täynnä ideapapereita. Yhtenä päivänä minua innostaa jokin, ja se-

uravana päivänä katsoessani samoja luonnoksia minua inspiroi ihan toinen. Veistosten tekeminen yksinään on kuitenkin sen verran työstä, että en ehdi kaikkia toteuttamaan, Saarikoski toteaa.

Reliefi luovutetaan
kyläyhteisölle

Saarikoski haluaa luovuttaa ensimmäisen tekemänsä re-

liefin Ylikulmalle. Hän aikoo jättää reliefin verstaansa seinään, vaikka hän vaimonsa kanssa joskus muuttaisikin pois.

– Meillä alkaa olla jo ikää, emmekä asu tässä ikuisesti. Olisi ikävää repiä reliefi sitten pois seinästä, joten luovutan sen kyläyhteisölle, 76-vuotias Saarikoski toteaa.

Saarikoski muutti vaimonsa kanssa Perniön Ylikulmalle

Helsingistä reilut kymmenen vuotta sitten. Hän kuvailee seinäreliefiä kunnianosoitukseksi hyvälle asuinpaikalleen.

– Paikka on kohdellut minua hyvin. Ihmiset ovat täällä ystävällisiä ja hauskoja. Ja jääpahan seinään historiallinen muistutus siitä, että olen asunut täällä.

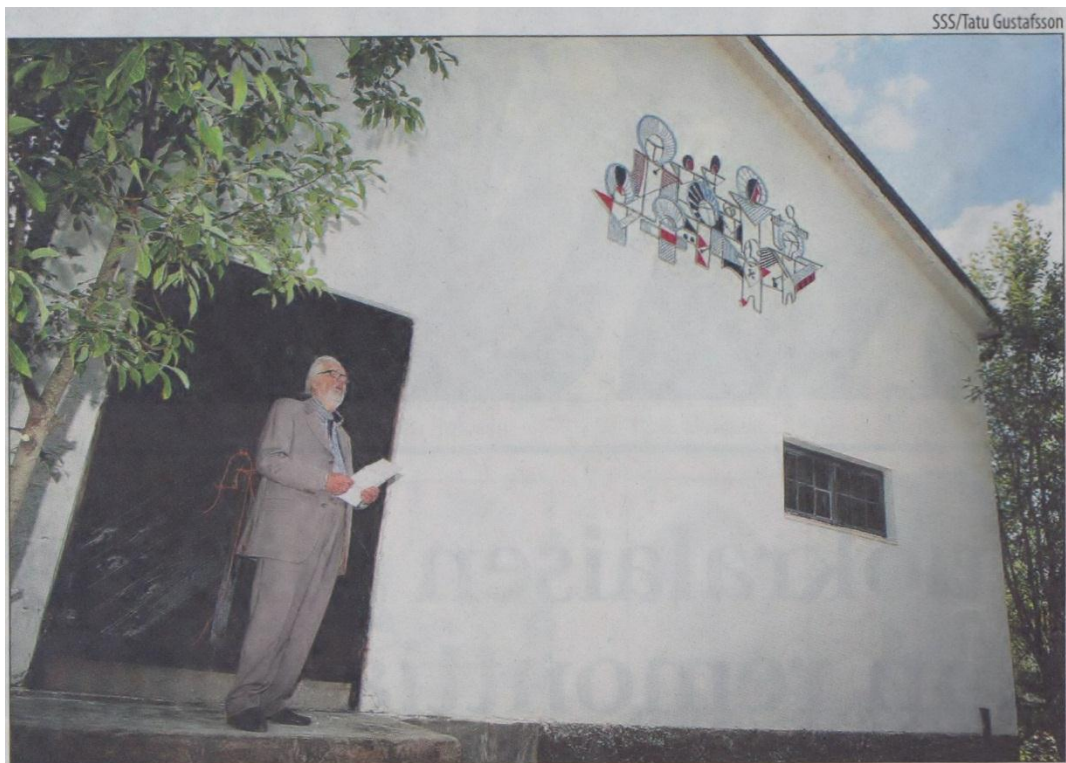
Ruostumattomasta teräksestä tehdyt veistokset kun kes-

tävät varmasti ainakin tuhat vuotta.

Reliefi paljastetaan lauantaina klo 14 Kivilinnantiellä.

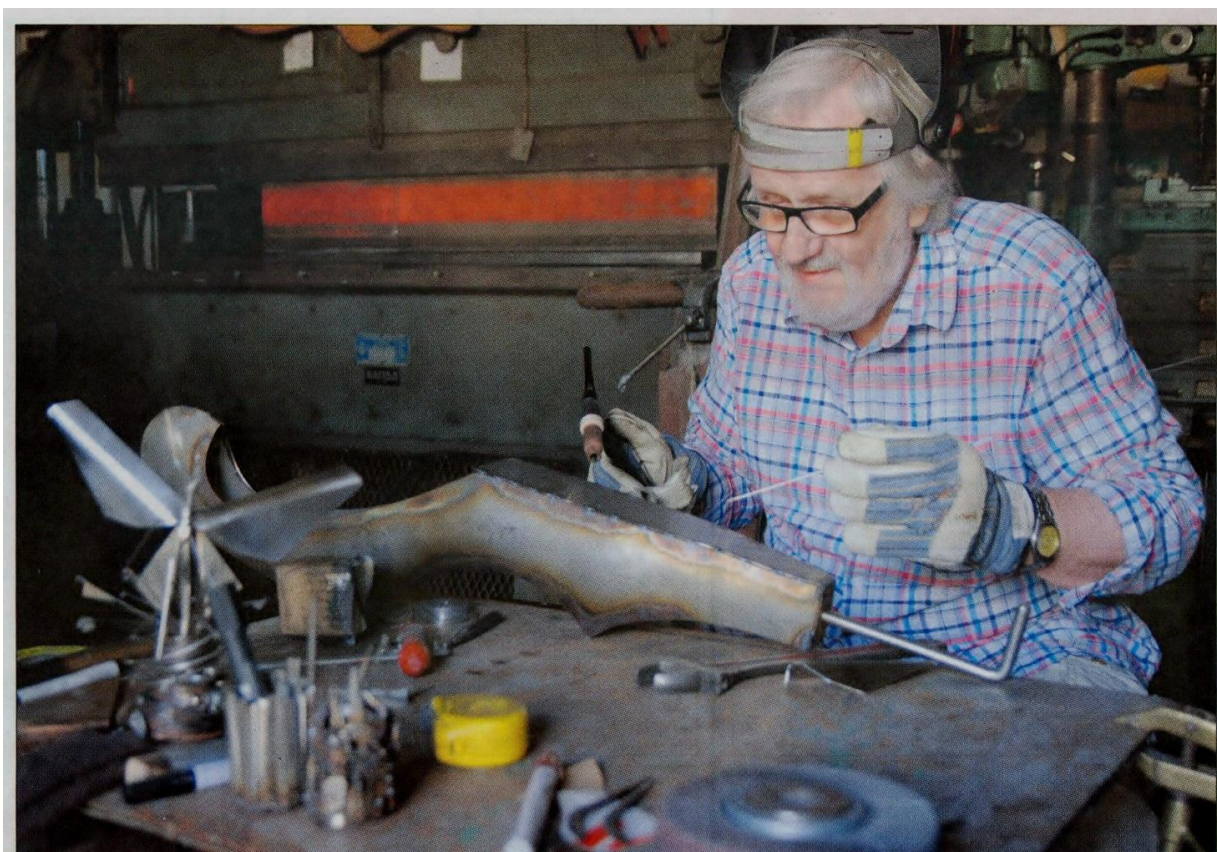
– Se on sellainen pieni ke-säjuhla, jonne toivon ainakin Ylikulman väen tulevan paikalle. Toivottavasti paikalle tulaisiin muualtakin. Tilaisuudessa tarjotaan boolia, ja kyläyhdistys tarjoaa myös kahvia ja pullaa, Saarikoski kertoo.

SSS/ Minna Määttänen

Perniöläinen taiteilija Seppo Saarikoski paljasti lauantaina tekemänsä seinäreliefin Ylikulmalla. Reliefi koristaa Saarikosken verstaan seinää Kivilinnantien varressa. – Veistos kuvaa modernilla tavalla mennyttä aikaa, solidaarisuuden puutetta ja riitaisia aikoja Perniössä, Saarikoski kertoo.

Salon Seudun Sanomat 12.8.2012

Seppo Saarikoskella on kotona kaikki mitä taiteilija tarvitsee – verstaas, galleria, sekä kannustava vaimo.

Taiteilija lahjoittaa teoksen omalle kylälle

Ylikulman reliefi heijastaa paikallista historiaa

Ylikulmalainen Seppo Saarikoski on taivuttanut ruostumatonta terästä taiteeksi jo vuodesta 1958. Ateneumissa oppinsa saanut taiteilija on myös ensimmäinen materiaalin haltuun ottaja Suomessa.

–Materiaalia ei arvosteta taidekäytössä tarpeeksi, se yhdistetään usein rakentamiseen ja keittiövälineisiin, harmittaa Saarikoski.

Ruostumattomasta teräksestä onkin vaikea luoda kaunista taidetta, mutta Saarikosken mukaan se on vaivan arvoista. Ajaton ja kestävä materiaali kuvaa elämää.

–Se on säälimätön, pienimmätkin virheet näkyvät. Mutta toisaalta se heijastaa kaikkea ympärillään olevaa ja kes-

tää läpi kovimmankin sään.

Lauantaina taiteilija paljastaa uuden luomuksensa, mielimateriaalista tehdyn seinäreliefin. Kyseiset taideteokset yhdistetään usein temppeleihin tai kirkkoihin. Ajatuksen sopiva on myös Saarikosken reliefi, sillä inspiraatio on lähtenyt Perniön kirkosta.

–Oppaan tarinat entisaikojen aatelismiehistä innoittivat kuvaamaan paikkakunnan historiaa ruostumattoman teräksen keinoin.

Jokaisella suvulla oli tuohon aikoihin oma kirkonpenkkinsä, joiden alle suvun jäsenet myös haudattiin. Parhaista paikoista saattoi tulla kähämää ja meno yltä läikseksikin. Enää meno ei ole yhtä villiä, mutta Saarikoski

miettii mahtavien sukujen vaikutuksen näkyvän paikkakunnalla edelleen.

–Seutu on vaurasta ja reliefiin voisi hyvin kuvitella olevan kuvattuna nykyajan isotalollisia kuin entisajan aatelmiehiä.

Ruostumatonta terästä on saanut pinnalleen myös tehostevärejä, mustaa ja punaista. Musta edustaa papistoa ja heidän maalailemansa kuvaa synnistä ja pahuudesta, punainen taas aatelistoa ja hallintoa. Yhdistelmän merkityksessä ei ole kuitenkaan kohtalo-kasta sävyä.

–Punainen on arvokkuuden väri, ei veren tai tappamisen, kuten usein ajatellaan.

Paljastustilaisuudessa reliefi lahjoi-

tetaan Ylikulmalle, kyläyhdistyksen huostaan. Toistaiseksi se on esillä Saarikosken verstaan päätyseinällä. Verstaas on entisen Ylikulman osuuskaupan varastomakasiini.

–Täältä sen näkee hienosti jokainen, joka ajaa risteyskseen tai talon ohi, kehuu Saarikoski.

–Myöhemmin on mahdollista myös siirtää.

Reliefi paljastetaan lauantaina kello 14 Saarikosken verstaalla Ylikulmalla.

Ylikulmalla juhlitaan myös sunnuntaina. Naarjärven suojeluyhdistyksen 40-vuotisjuhla Yhteistalossa klo 17.30

Sivu 9

Perniönseudun Lehti 9.8.2012

Seppo Saarikoski (vas.) ikuistaa Australiassa asuvan ystävänsä Raimo Roosin reliefinsä edessä.

Seppo Saarikoskelle kylätoimintaviiri

Seppo Saarikosken Ylikulmalle lahjoittama reliefi paljastettiin toissa viikon lauantaina. Tilaisuudessa myös taiteilijaa muistettiin kunnianosoituksella, hänelle myönnettiin Suomen Kylätoiminta Ry:n viiri.

–Reliefi on merkittävä lahjoitus Ylikulman kyläyhdistykselle, viiri oli kiitos lahjoituksesta, kiittelee Suomen Kylätoiminta Ry:n puheenjohtaja Eero Uusitalo.

–Kylän kehittäminen on vapaaehtoistyön ja lahjoitusten varassa, joten haluamme kiittää ansiotunteita kyläläisiä tai kyläyhdistyksiä hyvästä työstä.

Saarikoski oli hyvin otettu sa-

mastaan kiitoksesta.

–Tuntuu todella hienolle, että minulle on suotu tällainen kunnianosoitus. Pidän viiriä suuressa arvossa, Perniön alueella toinen viiri löytyy ainoastaan Teijolta.

Uusitalo piti myös henkilökohtaisesti reliefin ulkonäöstä ja asetelusta Saarikosken verstaan seinällä.

–Koen reliefin hyvin eläväksi, vaikka se kertookin menneestä ajasta. Teos pistää silmään valkeaksi rapatulalla seinällä, joten se sopii hyvin paikalleen.

Reliefi kiinnosti myös kyläläisiä, paikalla oli Saarikosken laskujen mukaan lähemmäs sa-

ta ihmistä.

–Vieraskirjaan kirjoitti nimensä yli 60 henkilöä, mutta siinä ei ollut läheskään kaikki paikalla olleet.

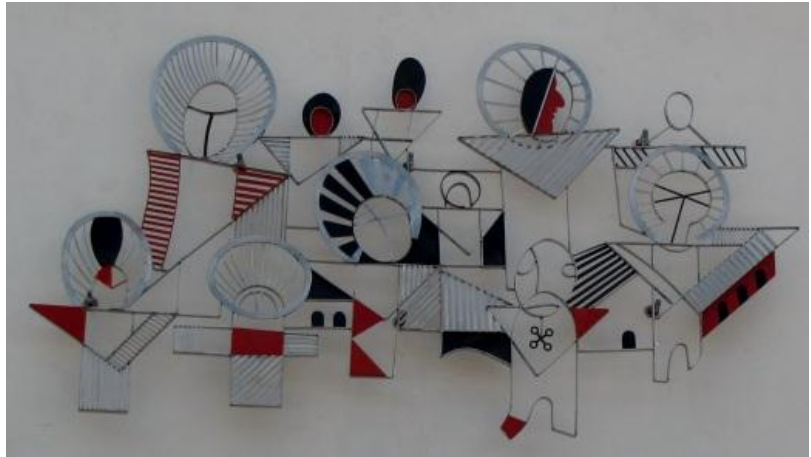
Myös julkistamistilaisuuden jälkeen on reliefiä käynyt katsomassa uteliaita lähes päivittäin.

–Ylikulma on tuntunut ottaneen teoksen omakseen, vierailijoita on käynyt mukavasti ainakin tähän mennessä.

Perniönseudun Lehti 23.8.2012

Lisää kuvia tilaisuudesta:

7 700 oppilasta porhaltaa koulutielle Salossa tänään

Perniön lukio sai lisää uusia opiskelijoita täydennyshausta.

SSS | MARI SAARINEN

7712 lasta ja nuorta aloittaa tänään kouluvuotensa Salossa. Heistä peruskoulua käy 5 032 oppilasta, lukiota 942 ja Salon seudun ammattiopistoa 1738.

Salon pienimmässä lukiossa Perniössä iloitaan, sillä täydennyspöytä tuotti lisää aloittavia opiskelijoita.

–Ensi alkuun näytti, että Perniön lukion aloittajamäärä romahtaisi radikaalisti. Uusia opiskelijoita oli listattu vain 23, kun heitä tarvittaisiin noin 30, jotta lukion opiskelijamäärä säilyisi, kertoo opetustoimen johtaja **Pia Setälä**.

Täydennyspöydän jälkeen määrä nousi 29:ään.

–Se on erittäin positiivinen asia, Setälä

sanoo.

Perniön lukiossa on 60 aloituspaikkaa. Mattimyöhäiselle paikka irtoaa vain, jos peruskoulun päättötodistuksen keskiarvo ylittää seitsemän. Lukiotielle suuntaa Salossa kaikkiaan 305 uutta opiskelijaa.

Peruskoulun ensimmäiselle luokalle menee tänään noin 600 lasta. Opetuspäällikkö **Mari Haapanen** kertoo, että perus-

koulun oppilasmäärät ovat suurin piirtein samankokoiset kuin viime vuonna.

–Ekaluokkalaisten määrä on hieman viime vuotta pienempi, mutta se selittyy ikäluokan koolla, hän sanoo.

Salon alakouluista suurin on Tupuri, jossa käy koulua noin 400 pientä koululaista. Ahtainta on Marian koulussa, jossa luokkakoot ovat maksimissaan. Yhdellä luo-

kalla voi olla jopa 28 koululaista.

–Marian koulun tilat ovat maksimaalisessa käytössä. Kun luokassa on 28 oppilasta, luokkahuoneet on pakattu viimeistä myöten täyteen, Haapanen kertoo.

Somerolla koulutyö alkoi jo viime viikon torstaina.

UUTiset 5

EDELLEEN ILMAN KOULUKYYTIÄ. Perniön Tuohitussa asuvat Sofia Aavaharju ja Akseli Nurmi lähtevät maanantaiaamuna mopoilemaan kohti lukiota, koska kyllä kiertänyt ostoliikennevuoro lopetettiin keväällä. Matkaa on 15 kilometriä, joten viimeistään talveksi on keksittävä jokin toinen kulkupeli.

UUTiset 5

Perniön ja Kiskon syrjäkylät jäivät joukko-liikennemottiin

Kyläyhdistykset ja aluetoimikunnat vaativat kaupunkia jatkamaan ostopalveluvuoroja.

Kyläyhdistykset ja aluetoimikunnat vaativat kaupunkia jatkamaan ostopalveluvuoroja.

SSS | VESA KÄIVÄRÄINEN
vesa.kaivarainen@sss.fi

Kolme kyläyhdistystä ja kaksi aluetoimikuntaa vaatii Salon kaupunkia jatkamaan Kiskossa ja Perniössä ajaneita ostoliikennevuoroja, jotka lopetettiin keväällä.

Aijalan-Kaukurin, Perniön Ylikulman ja Tuohitun kyläyhdistykset sekä Perniöntien ja Kiskontien aluetoimikunnat pitävät kohtuuttomana, että samasta kaupunginosasta lakkautetaan kyläkoulu ja samaan syssyyn viedään kulkuyhteydet palveluiden äärelle. Päätös vaikeuttaa myös työssäkäyntiä ja opiskelua.

Toijasta Kosken ja Tuohitun kautta Saloon kulunut vuoro on palvellut Salossa lähinnä töissä käyviä ihmisiä ja opiskelijoita. Perniöstä Ylikulman ja Tuohitun kautta takaisin kirkonkylään kulkenutta reittiä

ovat käyttäneet muun muassa lukiolaiset.

Ostoliikennevuorot lopetettiin keväällä säästösyistä. Niiden ylläpito maksoi yhteensä runsaat 60 000 euroa vuodessa.

"Järjettömyyden huippu"

Vuorojen jatkamista on vaatinut aloitteessaan myös Ylikulmalla asuva kaupunginhallituksen jäsen **Eeva Koskinen** (vihr.).

Koskisen mukaan Perniön itäisen osan vuorojen lakkautus oli osin päättäjien omaa syytä, koska kyytien kohtalo sinetöitiin osana vaikeaselkoista joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelmaa. Päättäjien on hänen mielestään myös paikatava virheensä ja määriteltävä joukkoliikenteen palvelutaso uudelleen.

– Tämä on ihan järjettömyy-

den huippu. Koko maa presidenttiä myöten huutaa koulutustakuun perään ja meillä kohautetaan olkia. Koulutuspaikkoja nuorille on, mutta hoitakaa itse kyytinne sinne, Koskinen puuskahtaa.

Salon kaupunginhallitus käsittelee Eeva Koskisen aloitetta ostoliikenteestä maanantai-iltana – sattumalta samana päivänä, jolloin koulut alkavat. Hallitus saa samalla käsiteltäväkseen kyläyhdistysten ja aluetoimikuntien kirjeen.

"Ainakin aluksi lähdetään mopolla"

Perniön Tuohitussa asuvat **Sofia Aavaharju** ja **Akseli Nurmi** olivat vielä perjantaina tietämättömiä koulukyydeistään. Sofia aloittaa maanantaina toisen luokan Perniön lukiossa ja Akseli lähtee ensimmäiselle. Matkaa on viisitoista kilomet-

Perniön Tuohitussa asuvat Akseli Nurmi ja Sofia Aavaharju ihmettelevät, millä koulumatka Perniön lukioon onnistuu talvipakkasilla. Lämpimällä kelillä 15 kilometriä taittuu vielä mopolla.

riä suuntaansa.

– Varmaan ainakin aluksi lähdetään mopolla, mutta talvella en kyllä rupea mopolla ajamaan. Jollain muulla kyydillä on päästävä. Äiti kai vie,

jos muuten ei pääse, Sofia Aavaharju arvelee.

Kummankin vanhemmat ovat yrittäneet selvittää koulukyytiasiaa kevään ja kesän aikana, mutta tilanteeseen ei ole

saatu selvyttä.

– Kohtelu on todella tyyliä. Virkamiehet eivät joko vastaa kysymyksiin mitään, eivät osaa vastata tai sanovat, ettei ole varoja. Tämä on nyt tätä

Salon meininkiä, Sofian äiti **Benita Aavaharju** manaa.

Aavaharju sanoo, ettei päästä tyttärtään talvella mopolla hengenvaaralliselle Aimonpantielle.

– En tykkää siitäkään, että lapset alkavat kulkea traktorilla kouluun. Kai minun sitten pitää kuskata heitä aamulla kesken sikalatoiden kirkolle, hän miettii.

Koulutaksissa pääsee kirkolle kahdeksaksi

Salon opetuslautakunta antoi toukokuussa lukiolaisille luvan kulkea peruskoululaisia kuljetavissa takseissa, jos autoissa on tilaa.

Mutta onko niissä? Ja pitääkö pysäkillä lähteä odottamaan sillä riskillä, ettei paikkaa löydykään?

Ainakin Perniön Tuohitun suunnalla koulukyytejä ajavat taksiyrittäjät **Marketta Aso** ja **Marja Ilola** ovat valmiita ottamaan mukaan lukiolaisia, kunhan asiasta sovitaan etukäteen.

–Meillä on 12- ja 13-paikkaiset taksit, ja ainakin kahdeksaksi meneviä oppilaita mahtuu vielä

kyytiin. Yhdeksän vuorot ovat jo täynnä, Marja Ilola sanoo.

Ilolan mukaan kyytiin haluvien oppilaiden kannattaa ottaa yhteyttä suoraan taksiyrittäjiin ja sopia asiasta. Samalla voidaan selvittää myös paluukyytejä.

Salon kaupungin oppilaskulje-

tuskoordinaattorille **Ritva Willgrenille** järjestely sopii hyvin. Hän muistuttaa opiskelijoita kertomaan kyytijärjestelyistään myös lukion kanslistille, jotta tieto välittyy sivistystoimen palvelukeskukseen. Matkakuluihin voi anoa Kelalta koulumatkatukea.

Perniön kylien joukkoliikennettä mietitään vielä

SSS | **VESA KÄIVÄRÄINEN**
vesa.kaivarainen@sss.fi

Salon kaupunginhallitus päätti maanantaina ottaa aikalisän Perniön itäisten kylien ostoliikenneasiassa.

Hallitus hyväksyi yksimielisesti **Timo Lehden** (kesk.) esityksen, jonka mukaan asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi ja siitä neuvotellaan liikennöitsijöiden kanssa. Uu-

si esitys tuodaan hallitukselle kahden viikon päästä.

–Haluamme tutkia, onko mahdollista käyttää esimerkiksi nykyistä isompia autoja. Järjestettäisiin kyyti niin, että kaikki halukkaat pääsisivät mukaan, mutta nykyisellä hinnalla. Käsitykseni on, ettei kaupunki ole kuunnellut asiassa riittävästi liikennöitsijöitä, Lehti perustelee.

Perniön itäiset kylät jäivät il-

man joukkoliikennettä keväällä, kun Salo lopetti kaksi ostoliikennevuoroa säästösyistä.

Toijasta Kosken ja Tuohitun kautta Saloon kulkevaa vuoroa ovat käyttäneet muun muassa opiskelijat ja työssä käyvät. Perniön kirkonkylästä Ylikulman ja Tuohitun kautta takaisin kirkolle kulkevaa vuoroa ovat käyttäneet esimerkiksi lukiolaiset ja kyläläiset kauppareissuillaan.

Vuorot maksavat yhteensä runsaat 60000 euroa vuodessa.

Aijalan–Kaukurin kyläyhdistys, Perniön Ylikulman kyläyhdistys ja Tuohitun kyläyhdistys sekä Perniöntien ja Kiskontien aluetoimikunnat ovat vaatineet ostoliikenteen jatkamista. Kaupunginhallituksen jäsen **Eeva Koskinen** (vihr.) on jättänyt kaupungille myös aloitteen asiasta.

MILLÄ MENNÄÄN KOULUUN ENSI SYKSYNÄ? Tuohitussa asuvat Akseli Nurmi ja Sofia Aavaharju jäävät syksyllä ilman kyytiä Perniön lukioon, koska kaupunki lopettaa kylillä kiertävän ostoliikennevuoron säästösyistä. Seitsemäsluokkalaiset Niko Leino ja Oskari Laiho (edessä) saavat kyydin koulutaksissa.

Perniön itäosien lukiolaiset jäävät syksyllä ilman kyytiä

Lukiolaisen äiti: Ihan järkyttävää. Lukion rehtori: Tuntuu uskomattomalta.

SSS | VESA KÄIVÄRÄINEN
vesa.kaivarainen@sss.fi

Perniön Kosken, Ylikulman ja Tuohitun alueen lukiolaiset ovat jäämässä ilman koulukyytiä ensi syksynä.

Salon kaupunki ei aio enää ostaa kylillä aamulla ja iltapäivällä kiertävää linja-autovuoroa säästösyistä. Vuoro maksaa noin 30 000 euroa vuodessa.

Kaupungin päätös tuli täydellisenä yllätyksenä sekä lukiolaisille että heidän vanhemmilleen.

– Poikani **Akseli** on yhdeksännellä luokalla ja ilmoittautunut syksyllä Perniön lukioon. Millä hän sinne pääsee? Olemme vaimoni kanssa vuorotöissä, emmekä voi kuskata häntä joka päivä, Tuohitussa asuva **Petri Nurmi** ihmettelee.

– Ihan järkyttävää. Käsittämätöntä. Tämä on nyt tätä, kun päästiin Saloon. Kaikki viedään. En näe liittymisessä mitään hyvää, Perniön lukion ensimmäistä luokkaa käyvän **Sofia Aavaharjun** äiti **Benita Aavaharju** Tuohitusta manaa.

Auto on täysi, mihin tarve häviää?

Sofia Aavaharju pitää kaupungin päätöstä hölmönä. Ensin päätetään säilyttää Perniön lukio, sitten viedään sinne hakeutuvilta oppilailta kyydit.

– Ei taida olla oikein muuta vaihtoehtoa kuin hankkia mopauto. Tai sitten vuokrata kämpppä Perniöstä, hän tuumaa. Benita-äiti ei lämpene kummallekaan vaihtoehdolle.

Akseli Nurmi miettii jo, pitäisikö hakea Salon lukioon. Sinne pääsisi bussilla Kiskontien varresta.

– Mieluummin menisin Perniön lukioon. Siellä on vähemmän oppilaita kuin Salossa ja

–Tuohitussa ei tarvita enää bussipysäkkejä, koska täällä ei kulje autojakaan, lukiolainen Sofia Aavaharju veistelee pysäkillä työnnetystä lumivallista. Rinnalla kulkee Akseli Nurmi, perässä seitsemäsluokkalaiset Niko Leino ja Oskari Laiho.

enemmän tuttuja.

Aavaharjun ja Nurmen torstaina kotikylälle tuonut **Taisto Heinonen** ihmettelee, mihin ostoliikennevuoron tarve on yhtäkkiä hävinnyt.

Pikkubussissa on hänen mukaansa aamuisin 15–16 ihmistä jo Yliskylässä. Kantatie 52:n varressa 20-paikkainen auto täyttyy niin, että osa joutuu seisomaan.

–Jatkossa Perniön alueella tarvitaan entistä enemmän kuljetuksia, koska Mussaaren ja Nurkkilan koulut lopetetaan, Heinosen työnantaja **Keijo Räsänen** muistuttaa.

Miten käy jatkossa Perniön lukion?

Benita Aavaharju pelkää, että Salon kaupunki ajaa kulje-

tuksista säästämällä Perniön lukiota alas. Vanhemmat ovat laskeneet, että lopetettavan bussireitin varrelta kulkee lukioon 12 opiskelijaa. Se olisi melkoinen lovi lukiossa, jossa on nyt 97 oppilasta.

Myös Perniön lukion rehtori **Altti Pikkarainen** on ostoliikenteen lakkautuksesta huolissaan. Hänen mukaansa vastaavat uutiset eivät ainakaan

vahvista Perniön lukion asemaa, vaikka kaupunki onkin luvannut säilyttää sen.

–Tuntuu uskomattomalta. Kyse on aivan minimaalisesta palvelusta, josta saatava säästö on pisara meressä. Silti sillä on suuri paikallinen merkitys, Pikkarainen hämmästelee.

Hän pitää omituisena, ettei kaupunki ole ollut asiassa millään lailla yhteydessä lukion ei-

kä Perniön yhteiskoulun rehtoriin. Yhteiskoulun rehtori **Maija Syrjäläinen** vahvistaa tiedon.

–Minun kanssani kukaan ei ole keskustellut. Lähetin viimeksi syksyllä kaupungille laskelman, jonka mukaan tarvitsemme sekä Tuohitun lenkin että Salosta kahdeksaksi tulevan vuoron saadaksemme kaikki oppilaat mukaan, Syrjäläinen sanoo.

Kuvat: SSS/Minna Määttänen

Roope Virta: Rahaa ei ole

Salon liikennepalvelupäällikkö **Roope Virta** vahvistaa, ettei Perniön itäosia palveleva Kosken-Ylikulman-Tuohitun-Yliskylän ostoliikennevuoro ole mukana kaupungin uudessa kilpailutuksessa.

Haja-asutusalueen vuoroista on pudotettu pois myös Toijasta Kosken, Ylikulman ja Tuohitun kautta Saloon kulkeva vuoro, jota ovat käyttäneet työmatkalaiset ja opiskelijat.

–Sanotaan näin, että siltä kulmalta ei pääse jatkossa linja-autolla yhtään mihinkään, Roope Virta myöntää Ylikulman-Tuohitun tilanteen.

Hän korostaa valmistelleen-

sa kaupungin ostoliikenteen kilpailutusta saamansa ohjeistuksen mukaan.

Salossa hyväksyttiin talvella joukkoliikenteen palvelutason määrittely. Siinä linjat pantiin tärkeysjärjestykseen siten, että kärjessä ovat opiskelu- ja työmatkat pienemmistä taajamista pääväyliä pitkin Salon keskustaan.

Haja-asutusalueilla huolehditaan lähinnä lakisääteisistä kuljetuksista, mikä tarkoittaa käytännössä koululaiskuljetuksia. Lisäksi kylillä kiertää tilauspohjainen palveluliikenne.

Toinen realiteetti on raha.

Salo käyttää erilaisten joukkoliikennepalveluiden järjestämiseen tänä vuonna reilut 700 000 euroa. Siinä ostoliikenteeseen jää noin 260 000 euroa. Summa on alueeseen nähden pieni.

–Haja-asutusalue on Salossa ongelmallinen. Sitä on paljon, ja rahaa liikenteen järjestämiseen vähän, Roope Virta sanoo.

Hän ei kommentoi vanhempien epäilyksiä, jonka mukaan Salo ajaisi Perniön lukiota alas lopettamalla Ylikulman-Tuohitun alueen oppilailta kyydit.

–Tähän salaliittoteoriaan en ota kantaa.

Onko koulutakseissa tilaa lukiolaisille?

Perniön itäosissa kiertävää ostoliikennevuoroa ovat käyttäneet lukiolaisten lisäksi yläkoululaiset ja satunnaiset kyläläiset kauppareissuillaan.

Vuoron loppuessa kaupungilla on lakisääteinen velvollisuus järjestää peruskoululaisille kyyti. Salon oppilaskuljetus-

koordinaattori **Ritva Willgren** uskoo, että alueen yläkoululaiset mahtuvat pääosin nykyisiin koulutakseihin. Autot voivat joutua ajamaan joitakin lisäkilometrejä, mutta hän ei usko, että takseja tarvitaan lisää.

–Siellä ajaa tälläkin hetkellä alakouluja varten reittejä, esi-

merkiksi Aijala-Ylikulma-Ervelä-Perniö ja toinen Muurlan suunnasta Perniön asemalle, hän muistuttaa.

Willgren on murheissaan joukkoliikenteen loppumisesta kylissä. Leikkaukset hankaloittavat Perniön lukiossa käyvien lisäksi Salossa opiskelevien

Reino Hakala Lehtiniitystä kävi Taisto Heinosen kyydillä torstaina kaupoilla. Hakalan mielestä olisi huono juttu, jos tämäkin kyyti kyliltä loppuisi.

nuorten tilannetta.

Hän toivoo, että Perniön itäosien lukiolaiset mahtuisivat

jatkossa kyliä kiertävien koulutaksien kyytiin. Tapa on ollut käytössä muualla Perniössä, jos-

ta linja-autovuoroa ovat jo loppuneet. Lukiolaiset ovat maksaneet kyydeistään bussitaksan verran.